

13.4.2026

Vastaanottajat: Poliisihallitus
PL 1000
02151 Espoo
kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi

Itä-Suomen Poliisilaitos
PL 217
70101 Kuopio
kirjaamo.ita-suomi@poliisi.fi

Poliisiasiaain neuvottelukunnan jäsenet

Itä-Suomen kansanedustajat

Asia: Vetoamus Kiteen Poliisiaseman ja sen palvelujen säilyttämiseksi

Tekijä: Kiteen kaupunki
Kiteentie 9-11
82500 Kitee
puh. 040 105 1000
kitee@kitee.fi

Vetoamus: Kiteen kaupunki vaatii yhdessä Tohmajärven ja Rääkkylän kunnan sekä Pohjois-Karjalan maakuntaliiton kanssa, että Kiteen poliisiasemaa ei lakkauteta ja lupapalvelut sekä poliisipäivystys säilytetään vähintään nykyisellä tasolla.

Suomen hallitusohjelmassa on tavoite vahvistaa turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyttä. Tämän tavoitteen mukaan poliisin läsnäolo tulee turvata koko maassa. Lisäksi on esitetty, että poliisin resurssit turvataan pitkäjänteisesti ja ennakoitavasti siten, että poliisin mahdollisuudet pitkän aikavälin toiminnan suunnitteluun paranevat. Sisäministeriö on nostanut esille, että kyseisen tavoitteen vuoksi poliisien määrää on lisätty, koska muuttuneen turvallisuusympäristön on nähty edellyttävän poliisin operatiivisen toiminnan vahvistamista. Sisäministeriö on myös esittänyt, että tavoitteena on, että samankaltaisilla alueilla poliisipalvelut ovat tasapuoliset ympäri Suomea - oli kyse hälytystoiminnasta, valvonnasta, esitutkinnasta tai lupa-asioista.

K I T E E

yhteisö, luottamus, palvelut, tulevaisuus

13.4.2026

Poliisin tärkeimpinä tehtävinä on turvata oikeus- ja yhteiskuntajärjestystä, ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä estää ennalta, paljastaa ja selvittää rikoksia. Poliisi vastaa yleisten paikkojen järjestyksestä ja turvallisuudesta muun muassa partioimalla, hoitamalla hälytystehtäviä, neuvomalla ja ohjaamalla sekä puuttumalla lainvastaiseen toimintaan. Poliisi on keskeinen toimija myös hybridiuhkien torjunnassa. Lisäksi poliisi vastaa erilaisten lupien myöntämisestä.

Itä-Suomen poliisilaitoksen alaisuudessa toimiva Kiteen poliisiasema, jonka olemassaolosta on säädetty sisäministeriön asetuksella (367/2022), on merkittävässä roolissa koko Keski-Karjalan alueen asukkaiden yleisen järjestyksen, turvallisuuden ja poliisipäivystyksen sekä lupapalveluiden saavutettavuuden, kansalaisten oikeusturvan ja yhdenvertaisuuden turvaamiseksi.

Polisiin ennalta estävällä toiminnalla on tärkeä merkitys ihmisten turvallisuuden tunteen ylläpitämiseksi. Yksi ennalta estävän toiminnan muodoista on myös Sisäministeriön mukaan lähipoliisitoiminta. Lähipoliisitoiminta on poliisin perustehtävän hoitamista lähellä kansalaisia, laadukkaasti ja tehokkaasti. Tavoitteena on tuottaa turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta, vähentää ja ehkäistä rikollisuutta ja järjestyshäiriöitä ja siten myös säilyttää myönteinen kuva poliisista ja poliisiin kohdistuva luottamus korkealla tasolla.

Mikäli Kiteen poliisiasema lakkautettaisiin tai sen palveluja karsittaisiin, olisi mahdollista, että riski häiriökäyttäytymiseen lisääntyy koko Keski-Karjalan alueella poliisin läsnäolon vähäisyyden ja ennalta ehkäisevän toiminnan puuttumisen myötä. Turvallisuusviranomaisten ja kuntien yhteisissä kokoontumisissa on nostettu toistuvasti esiin huoli erilaisten työttömyydestä ja syrjäytymisestä johtuvien lieveilmiöiden lisääntyminen erityisesti maakunnan reuna-alueilla, joihin Kiteekin kuuluu. Poliisiaseman lakkautuksella olisi suora vaikutus asukkaiden turvallisuuden tunteen vähenemiseen, koska apua ei välttämättä ole saatavilla riittävän nopeasti. Vasteajat pidentyisivät entisestään sekä asiointimatkat lähimpään toimipaikkaan pidentyisivät merkittävästi, mikä voisi muodostaa käytännössä esteen lupapalvelujen käyttämiselle.

K I T E E

yhteisö, luottamus, palvelut, tulevaisuus

13.4.2026

Omilla lähi-/aluepoliiseilla on alueen ja ihmisten tuntemus ja siten myös parempi käsitys tilannekuvasta, mikä mahdollistaa nopean reagoinnin mahdollisiin häiriötilanteisiin. Lisäksi tutut poliisit ja paikallinen palvelupiste madaltavat kynnystä ottaa yhteyttä viranomaisiin tarpeen vaatiessa. Kiteen aseman lakkauttaminen tai palvelujen karsimisen kustannussäästöt voivat jäädä tosiasiasa vähäiseksi, sillä Keski-Karjalan alueella toimiva poliisiyksikkö tarvitsee joka tapauksessa tukikohdan. Kaikkea ei ole mahdollista tehdä autossa tai viedä suoritettavaksi lähimmälle poliisiasemalle Joensuuhun saakka. Myös poliisin ajomatkoihin käyttämä aika lisääntyisi, jolloin aikaa varsinaisen työn suorittamiselle olisi vähemmän, mikä ei ainakaan lisäisi kustannustehokkuutta.

Keski-Karjalan alueella asuu enenevässä määrin ikäihmisiä, joilla ei ole käytössään omaa autoa, eikä julkinen liikenne toimi edes välttävästi. Käytännössä julkisista liikennettä käyttäen asiointi esimerkiksi Joensuun poliisiaseman lupapalveluissa on aikaa vievää ja erittäin hankalaa. Näin ollen Kiteen aseman tai sen palveluiden lakkauttaminen heikentäisi erityisesti niiden asiakkaiden asemaa koko Keski-Karjalan alueella, joilla ei ole tosiasiallisia mahdollisuuksia matkustaa pitkiä matkoja lähimmälle poliisiasemalle tai edellytyksiä käyttää etäpalveluja. Lupapalveluiden ja poliisipäivystyksen turvaamisessa tulee aina ottaa huomioon tarpeeksi tiheä verkosto, eikä verkkoa tule harventaa merkittävästi, sillä se vaikuttaa ihmisten tosiasiallisiin mahdollisuuksiin saada apua ja asioida paikan päällä.

Lupapalvelut ja poliisipäivystyksessä hoidettavat asiat ovat perusoikeuksien toteutumisen kannalta keskeisessä roolissa. Kiteen kaupunki korostaa, että asiakkaiden yhdenvertaisuus ja oikeusturva edellyttävät, että palvelut ovat tosiasiallisesti saavutettavissa myös harvaan asutuilla alueilla. Palvelut on järjestettävä siten, että asiointi on mahdollista myös niille asiakasryhmille, joilla ei ole valmiuksia tai tosiasiallisia mahdollisuuksia käyttää sähköisiä palveluja. Digitaalisten palvelujen kehittäminen ei korvaa fyysisten poliisiasemien merkitystä, eikä digitaalisten palveluiden varaan voida rakentaa yhdenvertaista palvelujärjestelmää. Kaikilla ei ole mahdollista asioida digitaalisesti, esimerkiksi taitojen tai laitteiden puuttuessa. Lisäksi heikot verkkoyhteydet esimerkiksi harvaan asutuilla alueilla ja itärajan välittömässä läheisyydessä vaikeuttavat tai estävät digitaalisten palveluiden käyttämisen.

K I T E E

yhteisö, luottamus, palvelut, tulevaisuus

13.4.2026

Keskeisten palveluiden saatavuudessa monikanavaisuuden on toteuduttava. Hallintolain (434/2003) 2. luvussa määritellään hyvän hallinnon perusteet. Lain 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä 7 §:n mukaan asiointi viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita. Kiteen kaupunginhallitus katsoo, että kyseisten pykälien muodostavat oikeus- ja palveluperiaatteet velvoittavat viranomaisia turvaamaan myös riittävän käyntiasioinnin. Lisäksi on syytä huomioida, että palveluiden keskittäminen voi pitkittää asioiden käsittelyaikoja ja ruuhkauttaa palveluita esimerkiksi Joensuussa. Tästä saimme esimakua Ukrainan sodan alkukuukausina, kun passia hakevien palvelut ruuhkautuivat Joensuussa pahoin.

Poliisin läsnäolon merkitys korostuu Kiteen kaltaisella rajapaikkakunnalla. Etenkin vallitsevassa turvallisuuspoliittisessa tilanteessa merkitys on huomattava. Kiteen poliisiaseman ja sen palveluiden säilyttämisessä ei ole kyse vain kuntalaisten oikeusturvasta ja yhdenvertaisuudesta, vaan asia on osa laajempaa kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä. Esimerkkinä mainittakoon ukrainalaisen droonin putoaminen Karjalan Pyhäjärvelle 31.3.2026 lähelle Kiteen rajaa. Paikallisella poliisilla oli merkittävä rooli tilanteen hoitamisessa ja paikallisen väestön turvaamisessa yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. On täysin välttämätöntä huomioida, että Kiteen kaupungin alueet rajoittuvat suurelta osin Venäjän rajaan sekä maa- että vesialueiden osalta. Myös tulevaisuudessa mahdollinen Niiralan rajanylityspaikan aukeaminen on otettava huomioon poliisiasemaverkon suunnittelussa etupainotteisesti. Epävakaa ja jatkuvasti muuttuva turvallisuusympäristö vaatii poliisilta nopeaa reagointia etulinjan toimijana.

Sisäministeriön asetuksella (367/2022) määrätään poliisilaitosten toimipisteiden sijaintipaikoista. Kyseisen asetuksen 2 §:ssä on määrätty, että Itä-Suomen poliisilaitoksen pääpoliisiaseman sijaintipaikkakunta on Kuopion kaupungissa ja poliisilaitoksella on poliisiasema muun muassa Kiteen kaupungissa. Mikäli asetusta ei aiota muuttaa Kiteen poliisiaseman osalta, mutta palveluja karsitaan siten, ettei poliisiasemalla ole enää lainkaan käyntiasiointia, ollaan tilanteessa, jossa on perusteltua kysyä, toteutuuko asetuksen tarkoitus, vai pyritäänkö asetusta tosiasiallisesti kiertämään hallinnollisin järjestelyin. Asetusta on tulkittava siten, että sen tarkoitus on turvata poliisipalvelujen tosiasiallinen saatavuus

K I T E E

yhteisö, luottamus, palvelut, tulevaisuus

13.4.2026

asetuksessa säädetyllä paikkakunnalla eikä kysymyksessä voi tulla muodollinen toimipiste ilman todellisia palveluita.

Hyvän hallinnon periaatteiden näkökulmasta olisi perusteltua, että mikäli poliisiaseman toiminnallista roolia aiottaisiin olennaisesti muuttaa, niin asia tulisi käsitellä avoimesti ja läpinäkyvästi muuttamalla kyseistä asetusta. Tämän kaltainen käsittely edellyttäisi muutoksen vaikutusten arvioinnin sekä alueen asukkaiden ja sidosryhmien kuulemisen.

Nykyinen ehdotettu lähestymistapa, jossa toimipiste säilytettäisiin muodollisesti, mutta sen palvelut käytännössä poistettaisiin, heikentäisi luottamusta viranomaistoimintaan ja päätöksenteon avoimuuteen. Tämän vuoksi on varmistettava, että ratkaisut ovat sekä säädösten mukaisia että niiden tarkoitusta kunnioittavia.

Kiteen kaupunki toteaa yhteenvetona, että poliisin tulee pystyä turvaamaan pienissäkin kaupungeissa ja kunnissa oikeus- ja yhteiskuntajärjestystä, ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä tarjota lupapalveluja joustavasti myös alueilla, joilla asiointimatkat muodostuisivat pitkiksi. Lisäksi vaikutukset alueelliseen yhdenvertaisuuteen, turvallisuuteen ja palvelujen tosiasialliseen saatavuuteen tulee aina arvioida, mikäli muutoksia edes harkittaisiin. Valtion toimipisteiden lakkauttaminen heikentää luottamusta julkisten palvelujen pysyvyyteen ja vaarantaa osaltaan alueiden tasapainoista kehitystä.

Kiteen kaupunki katsoo, että esitetty Kiteen poliisiaseman lakkauttaminen heikentäisi oleellisesti niin Kiteen kuin koko Keski-Karjalan alueen asukkaiden turvallisuutta, palvelujen saavutettavuutta, oikeusturvaa ja yhdenvertaisuutta. Kuten viimeaikaiset tapahtumat ovat konkreettisesti osoittaneet paikallisen lähipoliisitoiminnan merkitys korostuu itärajan läheisyydessä nykyisessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa. Viranomaisten välinen yhteistyö edellyttää paikallisen ja paikalliset olosuhteet tuntevan poliisitoimen läsnäoloa. Poliisin toimintakyvyn tai palvelutason heikentämistä ei voida perustella kestävästi. Poliisiaseman ja sen palvelujen säilyttäminen ei ole pelkkä kustannuskysymys tai hallinnollinen ratkaisu, vaan investointi turvallisuuteen, kriisinkestävyteen sekä alueelliseen elinvoimaan.

K I T E E

yhteisö, luottamus, palvelut, tulevaisuus

13.4.2026

Kiteellä 13.4.2026

Kiteen kaupunginhallitus, Kiteen kaupunki
Markus Hirvonen, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Mikko Löppönen, Tohmajärven kunta
Raita Joutsensaari, Rääkkylän kunta

K I T E E

yhteisö, luottamus, palvelut, tulevaisuus